

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра світової літератури і порівняльного
літературознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СЛОВ'ЯНСЬКИЙ ФОЛЬКЛОР»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Польська мова і література, англійська мова, переклад»

Спеціальність

В11 Філологія (за спеціалізаціями)

Спеціалізація

**В11.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша –
польська**

Галузь знань

В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26.08.2025р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Слов'янський фольклор
Викладач	Кандидат філологічних наук, доцент Тереховська Олена Володимирівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
E-mail викладача	olena.terekhovska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/3ec142d5dcf562103bea
Консультації	Щопонеділка: 16.40-18.00 (404 ауд)

2. Анотація до навчальної дисципліни:

«Слов'янський фольклор» входить до блоку дисциплін вільного вибору студента. Цей курс покликаний формувати народнопоетичний світогляд філолога і передбачає вивчення слов'янської міфології як первісного етапу побутування і розвитку фольклору, жанрів усної народної творчості слов'ян в аспекті їх еволюції і генетичного зв'язку, вивчення народного побуту, звичаїв і традицій через жанрове розмаїття творів слов'янського фольклору в їх історичному розвитку. У слов'янській народній поезії відобразилися і важливі історичні події, і, зрозуміло, народне ставлення до них, тому, окрім пізнавального, слов'янський фольклор має неабияке виховне і естетичне значення.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Простежити поетапне становлення духовного середовища слов'янських народів; з'ясувати роль усної народної творчості у формуванні ментальних і світоглядних засад слов'ян; дослідити витoki формування слов'янського фольклору, з'ясувати суспільно-історичні події, що знайшли відбиток у творах слов'янського фольклору, проаналізувати особливості фольклорних жанрів різних слов'янських народів на певних історичних етапах розвитку, показати взаємозв'язок слов'янського фольклору із літературою.

4. Програмні компетентності та результати навчання:

Програмні компетентності: знати загально-фольклорні явища в слов'янській усній народній поетичній творчості, значення фольклору слов'ян для розвитку культури й літератури слов'янських народів. Ознайомитися з давньою слов'янською міфологією як невід'ємною складовою фольклору, знати світоглядні елементи як основу давніх вірувань слов'ян, знати головні антропоморфні божества слов'ян. Знати імена видатних українських фольклористів та їх внесок у розвиток української і слов'янської фольклористики. .

Результати навчання: вміти диференціювати фольклористичні школи за пріоритетними ознаками і концепціями, визначати і розшифровувати знакову і вербальну символіку слов'ян, розпізнавати за певними стійкими ознаками персоналії слов'янських богів, простежувати еволюцію і встановлювати зв'язок між різними жанрами та їх різновидами, визначати шляхи і прийоми застосування здобутих теоретичних знань у своїй професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 годин
Семінарські заняття	18 годин
Самостійна робота	60 годин

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
I	035 Філологія :: 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська.	I	Вибірковий

Тема	Кількість годин		
	Лекція	Сем.зан яття	Сам. робота
Визначення фольклору. Слов'янський фольклор. Жанровий склад слов'янського фольклору.	2		
Фольклор і фольклористика. Слов'янський фольклор: визначення поняття, специфіка. Школи і напрями слов'янської фольклористики, її мета і завдання	2		
Періодизація українського фольклору.	2		
Фольклор і фольклористика. Школи й напрями слов'янської фольклористики: міфологічна, антропологічна, порівняльно-історична, етнопсихологічна, культурно-історична школи в порівнянні.		4	10
Міф і міфологія: визначення понять. Світоглядні елементи - анімалізм, анімізм, антропоморфізм як основа давніх вірувань слов'ян. Головні антропоморфні божества слов'ян.	2		
Загальнофольклорні явища в слов'янській усній народній поетичній творчості. Значення фольклору слов'ян. Фольклор і література.	2		
Система жанрів у слов'янському фольклорі Періодизація українського фольклору.		2	6

Українська усна народна словесність у системі слов'янського фольклору.	2		
Давня слов'янська міфологія. Пантеон слов'янських богів.		4	8
Магія і міфологія. Магія як найдавніший пласт народної творчості та її форми. Демонологія як нижча міфологія.		2	8
Казки слов'янських народів. Проблема класифікації казок. Походження казок. Поетика казок. Міф і казка в порівнянні: спільне та відмінне.		2	8
Слов'янська фольклористика в персоналіях.		2	10
Контрольна (тестова) робота за всіма темами лекційних і практичних занять		2	10
УСЬОГО:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться в національну шкалу та шкалу ЄКТС відповідно до «ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу» в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Мінімальна кількість балів для отримання заліку становить 50 б. Усі бали студент набирає протягом семестру, з них 40 балів відводиться на усні відповіді, 20 б - підготовка і виконання індивідуальних завдань, 20 б - контрольна робота і 20 б - самостійна робота. Студент, який не набрав 50 балів, не може бути атестований з даної навчальної дисципліни за відомістю № 1. У такому випадку студент користується повторним правом отримати залік за відомістю № 2. У випадку незарахування дисципліни з другої спроби студент користується спробою № 3.
Вимоги до письмових робіт	Концептуально конкретне і емпірично верифіковане висвітлення, питання запропонованого для письмової роботи.
Семінарські заняття	Відповідь оцінюється за 10-ти бальною системою. Максимальна кількість 40 балів
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль: залік, який студент отримує за рахунок балів, отриманих упродовж семестру.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положень: 1 [https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-в-Прикарпатському-національному-університеті-імені Василя-Стефаника.pdf](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-в-Прикарпатському-національному-університеті-імені-Василя-Стефаника.pdf) і Положення 2 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є неприпустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)

Відвідування занять. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#). Здобувачі освіти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, підняти бал, отриманий на занятті, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача.

Навчання за індивідуальним графіком регламентується [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#). Здобувачі освіти самостійно опрацьовують матеріал, виконують, згідно прописаного графіку завдання індивідуального плану, за потреби отримують консультацію від викладача у консультаційні години.

Неформальна освіта. Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Повторне вивчення дисципліни. Здобувач освіти, який не набрав 50 балів завідомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література:

1. Грица С. Фольклор у просторі і часі: Вибрані статті. Т.: Астон, 2000. 228 с.
2. Грушевський М. Історія української літератури: У 6-ти т., 9-ти кн. Т. 1/ Упоряд. В. Яременко; Авт. передм. П. Кононенко; Приміт. Л. Дунаєвської. К.: Либідь, 1993. 392 с.; Т. 2/ Упоряд. В. Яременко; Приміт. С. Росовецького. К.: Либідь, 1993. 264 с.
3. Дей О. Поетика української народної пісні. К.: Наукова думка, 1978. 250 с.
4. Дей О. Сторінки з історії української фольклористики. К.: Наукова думка, 1975. 270 с.
5. Дмитренко М. Українська фольклористика: акценти сьогодення. К.: Сталь, 2008. 236 с.
6. Дмитренко М. Українська фольклористика другої половини ХІХ століття: школи, постаті, проблеми. К.: Сталь, 2004. 384 с.
7. Дмитренко М. Українська фольклористика: історія, теорія, практика. К.: Ред. часопису «Народознавство», 2001. 576 с.
8. Дослідники українського фольклору: невідоме та маловідоме: Колективна монографія / За ред. М. Дмитренка. К.: Видавець М. Дмитренко, 2008. 384 с.
9. Качкан В. Українське народознавство в іменах: У 2-х ч. Ч. 1: Навч. посіб. / За ред. А. Москаленка; Передм. А. Погрібного. К.: Либідь, 1994. 336 с.; Ч. 2: Навч. посіб. К.: Либідь, 1995. 288 с.
10. Киченко О. Фольклор як художня система. Проблеми теорії. Дрогобич: НВЦ «Каменярь», 1993. 216 с.
11. Колесса Ф. Фольклористичні праці. К.: Наукова думка, 1970. 415 с.
12. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість: Підручник. К.: Знання-Прес, 2001. 591 с.
13. Пащенко, Є. Фольклор, література, політика: хорватсько-українські аналогії / Є. Пащенко // Народна творчість та етнографія. 2011. № 5. С. 57-66.
14. Рильський М. Фольклористика // Збір. тв.: У 20-ти т. Т. 16. К.: Наукова думка, 1987. С. 7-182.
15. Русин М. Фольклор: Традиції і сучасність. К.: Либідь, 1991. 99 с.
16. Сиваченко М. Сторінки української літератури і фольклористики. К.: Наукова думка, 1990. 301 с.
17. Український фольклор: Критичні матеріали / С. Бисикало, Ф. Борщевський. К.: Вища школа, 1978. 287 с.

18. Франко І. Дві школи у фольклористиці // Збір. тв: У 50-ти т. Т. 29. К.: Наукова думка, 1981. С. 416-424.
19. Булашев Д. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях: Космогонічні українські народні погляди та вірування. К.: Довіра, 1993. 414 с.
20. Виклади давньослов'янських легенд, або міфологія, укладена Я. Головацьким. К.: Довіра, 1991. 93 с.
21. Гнатюк В. Нарис української міфології. Львів: Інститут народознавства НАН України. 2000. 263 с.
22. Давидюк В. Первісна міфологія українського фольклору: Монографія. Луцьк: Волинська книга, 2007. 324 с.
23. Знойко О. Міфи Київської землі та події стародавні. К., 1989. 304 с.
24. Золотослов: Поетичний космос Давньої Русі. К.: Дніпро, 1988. 292 с.
25. Костомаров М. Слов'янська міфологія. К.: Либідь, 1994. 384 с.
26. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу: Ескіз української міфології. К.: Обереги, 1993. 85 с.
27. Березовський І. Казки про тварин. К.: Наук. думка, 1998.
28. Дідо-всевідо: Закарпатські народні казки у записах П. В. Лінтура. Ужгород: Карпати, 1969. 239 с.
29. Дунаєвська Л. Ф. Українська народна казка. К.: Вища школа, 1987. 127 с.
30. Казки про тварин. К.: Наук. думка, 1979. 574 с.
31. Карпенко, С. Проблематика досліджень української народної казки у вимірі слов'янських культур /С. Карпенко //Міфологія і фольклор. 2013. № 2-3. С. 61-69.
32. Гароня-Радованац С. Мотив змії-нареченого в сербській усній поезії /С. Гароня-Радованац //Народна творчість та етнографія. 2012. № 2. С. 50-54.
33. Герої казок, міфів, билин, персонажі фольклору; чарівні речі та місця //Слов'янський світ [Текст]: ілюстрований словник-довідник міфологічних уявлень, вірувань, обрядів, легенд та їхніх відлунь у фольклорі і пізніших звичаях українців, братів-слов'ян та інш. народ. /Упорядник О.А.Кононенко. К., 2008. С.616-645.
34. Єрушевич, Г. Мудрість східних слов'ян / Г. Єрушевич, Я. Мельник //Мудрість східних слов'ян: досвід логіко-пареміологічного збірника. (Навчально-метод. посіб.) / Г.Єрушевич, Я.Мельник. Ів.-Франківськ, 2002. С.5-60.
35. Чарівна квітка: Українські народні казки з-над Дністра /Запис. та упоряд. М. Зінчук. К., 1986. 303 с.
36. Чумарна М. Мандрівка в українську казку; приказкове коло. Львів: Каменяр, 1994. 79 с.

Викладач: к.ф.н., доц. Тереховська О. В.